

A szép test mifelénk egyenesen megbocsáthatatlan

A nácikurva mindent tudott a filmről

SESZTÁK ÁGNES

SESZTÁK ÁGNES
főszerkesztő-helyettes
Demokrata

A Magyar Televízióban kétrészes dokumentumfilmet láthattunk Leni Riefenstahlról. Hogy ki ez a kilencvenéves hölgy, akinek születési évszáma minden szaklexikonban más és más? Ő volt a Harmadik Birodalom hivatalos dokumentumfilm-rendezője, egyébként táncosnő és filmszínész. Ő forgatta és vágta az 1934-es nürnbergi Pártnapok filmjét, az Akarat diadalát, majd 1938-ban mutatták be a berlini olimpiáról készült filmjét, ami a Népek ünnepe, a Szépség ünnepe címeteket viseli. Ez utóbbról azt írták, hogy monumentalitásá-
val és pogány testkultuszával hatott. Egyébként kit érdekelne Leni

Riefenstahl, ha nem lenne e pillanatban is megtagadott, számkivetett és elátkozott személye a világ filmművészetének?

Nácikurva! → olvastuk róla a mindenható Eörsi István ítéletét. Ray Müller kétrészes dokumentumfilmjében az öreg hölgy még nem értesült a nagy magyar író jelzőjéről, így káprázatosan viselkedett. Mindent tud, amit a filmről tudni kell, és a bemutatott részletek olyan profiról árulkodnak, aki kevésszer születik a században.

Leni Riefenstahl akkor sem szalonképes. Azt beszélték, szeretője volt Hitlernek, ami a diktátor magánéletét ismerve elég kétségesnek tűnik. Goebbelsnek is, de ezt maga cáfolta, mert ki nem állhatták egymást.

A nőnek nem bocsátanak meg, mert nemzetiszocialista-szimpatizáns volt. Azt nem tudták rábizonyítani, hogy náci. Leni Riefenstahl azonban legelőször is, mindenekfelett filmes, és a provokatív kérdésekre azt mondja: Miért? Sztálint lehetett a filmhíradókban dicsőíteni, a moszkvai díszszemlék dokumentuma miben különbözik Hitler pártjának felvonulásától?

Mi tudjuk, hogy a válasz pikáns. Hatmillió embert elpusztítani a nácizmus nevében életre szóló bűn. Húszmillió embert kiirtani a

kommunizmus eszelős eszméje nevében megbocsátható malőr. Ugye, E. I. író? Ha Riefenstahl nácikurva, akkor a nagy szovjet rendezők, Eisenstein, Pudovkin, Geraszimov, Kulesov, Tiszse, Romm, ők vajon kik voltak?

Riefenstahl lenyűgözően értett a filmszínálshoz, és függetlenítette magát a körülményektől, de az ideológiáktól is. Filmezni akart, és filmezett, de például egyetlen háborús híradót sem készített. A Birodalom bukásakor ő is összeomlik. Nemkívánatos személyként kezdi újra.

Fantasztikus felvételeket készít Kenyában és Ugandában. Gyönyörű feketéket fényképez, akiknek a teste szinte tökéletes. Susan Sonntag, aki szintén a kinyilatkoztatások papnője, erre azt mondja, hogy ez a testkultusz fasiszta.

Mi ez a hülyeség, kérdeznénk, ha nem világosodna meg sok minden ettől a megjegyzéstől. Az olimpiakonok harmonikus teste, a négerök tökéletes formája, a szép test dicsérete, az a világ egyik mérvadó esztétája számára fasiszta nézetekre vall. Innen egy lépés megérteni, hogy miért üldözték és gyűlölték a kommunisták a testépítést, a testkultuszt.

Miért van az, hogy ronda, pösze, nyálcsepes, göthös, tartás nélküli színészeket kell éjjel-nappal imádnunk itthon? Olyan példaképekhez igazodnunk, akik szerencsétlen, fejlődésben visszamaradt rokkantaknak tünnek? Hogy miért látni a televízióban számos filmfőiskolást, akiknek hétrét görnyedt, félpúpos alakján csak szánakozni lehet?

Mert aki ad arra, hogy szép teste legyen, hogy erőt mutasson, hogy az izmain táncoljon a fény, hogy sugározzon, ahol megjelenik, az fasiszta. Szerencsére ez Leni Riefenstahl itthoni ócsárlóiról nem mondható el.

Leni is tanult. Mostanában halakat, korallokat és rákokat fényképez. Kilencvenévesen, a víz alatt, búvárfelszerelésben. Az alakja még mindig tökéletes, az esze villámgyorsan vág, dinamizmusa lenyűgöző. Az biztos, hogy nem ő a kommunista embereszmény.